A ginger cat is perched on a tree branch, surrounded by lush green foliage. The cat is looking towards the camera with a calm expression. The background is filled with various shades of green leaves and branches, creating a natural and serene setting.

Październik, Nr 10/2021 (228)

Informator parafialny

Parafii Ewangelicko-Augsburskiej
w Słupsku

*Baczymy jedni na drugich w celu pobudzania się
do miłości i dobrych uczynków.*

Hbr 10,24

Parafia Ewangelicko-Augsburska w Słupsku

ul. Krzywa 1, 76-200 Słupsk

Kontakt: slupsk@luteranie.pl

tel.: 00 48 (0) 59 842 25 77

Nr konta: PL **25160014621816836860000001**

KOD SWIFT: PPABLPK

Duchowny:

Proboszcz: ks. Wojciech Froehlich

e-mail: wojciech.froehlich@luteranie.pl

tel. 00 48 59 842 25 77, kom. 605 556 749

Adresy kościołów i kaplic:

Kościół Świętego Krzyża: Słupsk ul. Słowackiego 40

Kaplica w Lęborku: Lębork, ul. Wojska Polskiego 47

Kaplica w Głównicy: Głównica, ul. Kościuszki 9

Kaplica Gardna Wielka: Gardna Wielka, ul. Pomorska 2

Strony internetowe:

www.slupsk.luteranie.pl • www.luteranie.pl

Korekta: Anna Froehlich

Słowo duszpasterza

Baczmy jedni na drugich w celu pobudzania się do miłości i dobrych uczynków. Hbr 10,24

Drodzy w Chrystusie!

Październik to szczególny miesiąc, bo rozpoczyna się ważnym kościelnym świętem, czyli Dziękczynnym Świętem Żniw i kończy się wspomnieniem równie istotnego dla nas, ewangelików, wydarzenia jakim była Reformacja. Te dwa wydarzenia stanowią jakby kłamrę całego miesiąca i jednocześnie wskazują na najważniejsze aspekty chrześcijańskiego życia.

Bycie chrześcijaninem wiąże się ze świadomością tego, iż Bóg dba o swoje stworzenie - karmi je i daje wszystko, co jest mu do życia potrzebne. Jednocześnie wzywa człowieka, który jest ukoronowaniem tego stworzenia, do składania świadectwa wiary przez czynienie dobra. Wzywa do wzajemnego motywowania się do miłości. Ten praktyczny wymiar Bożego działania jest istotą Dziękczynnego Święta Żniw.

ks. Wojciech Froehlich

*Proboszcz parafii
w Słupsku*

Drugim ważnym elementem chrześcijańskiego życia jest trzymanie się Ewangelii, czyli Bożego Słowa, które ma być zwiastowane czysto i wiernie, bez ludzkich „udoskonaleń” czy „adaptacji do określonej sytuacji”. Do tego dążył ks. dr Marcin Luter, sprzeciwiając się nadużyciom w kościele w XVI w. Dzisiaj, obchodzone 31 października Święto Reformacji jest niezmiennie naszą ewangelicką manifestacją prawdy, że *Prawdziwym skarbem Kościoła jest najświętsza Ewangelia chwały i łaski Bożej* (teza 62).

Niech nasze całe życie zawiera się w tej kłamrze wierności Ewangelii i trwaniu w miłości do bliźniego.

Z modlitwą

Wasz Duszpasterz

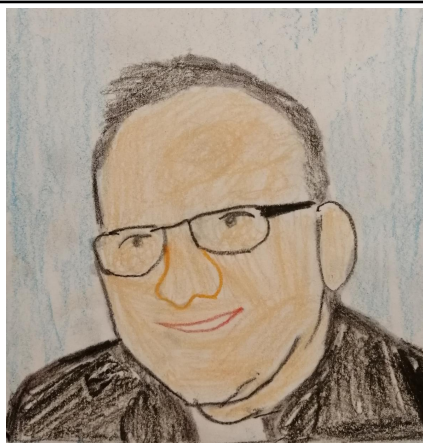
Słowa klucze

Tak zaś, kto skąpo sieje, skąpo też będzie zbierał, a kto hojnie sieje, hojnie też będzie zbierał. (7) Każdy niech tak postąpi jak w sercu zdecydował, bez żalu i nie pod przymusem, radosnego dawcę bowiem miłuje Bóg. II Kor 9, 6-11

Umiłowani w Chrystusie!

W podręcznikach do religii do klasy pierwszej jest lekcja, w której dzieci uczą się trzech ważnych słów. **Proszę, dziękuję i przepraszam.** To nic odkrywczego i nie powinno nikogo dziwić, może raczej zaskakiwać to, że na tak podstawowe słowa i zachowania trzeba wskazywać dzieciom i uświadamiać im na lekcjach, jak ważne są w codziennym życiu. Przecież te elementarne zasady mówienia dziękuję, przepraszam i proszę, dzieci powinny mieć wpajane od samego początku.

Niestety, życie pokazuje nam niejednokrotnie brutalną prawdę o tym, że te słowa, które są kluczem do dobrych międzyludzkich relacji wielu ludziom i to nie tylko dzieciom są obce, albo ich wypowiedza-

ks. Wojciech Froehlich
Proboszcz Parafii w Słupsku

nie przychodzi z wysiłkiem. Bywa, że dopiero jakaś trudna, może nawet tragiczna sytuacja w życiu powoduje uwolnienie tych często nieużywanych słów i człowiek zaczyna dostrzegać ich moc i wartość.

Podobnie jest w relacji człowieka z Bogiem. Także ta duchowa rzeczywistość wymaga od nas używania słów kluczy dla właściwej relacji z Bogiem. Te słowa brzmią tak samo i powinny mieć zastosowanie w naszej codziennej relacji z Bogiem.

Nasze *przepraszam* to nasza codzienna spowiedź. Wyznawanie grzechów, przyznawanie się do własnych słabości, to także dążenie do poprawy życia, do zmiany. Nasze *przepraszam* to także pokorne przyjmowanie ofiary Chry-

stusa, który w naszym imieniu powiedział Ojcu w niebie: *przepraszam za tych wszystkich ludzi, których pokochałeś, a którzy Cię zawiedli próbując stać się równymi Tobie*. Bóg przyjął przeprosiny Jezusa, co nie oznacza, że nie mamy Boga już za co przepraszać. Skłonność do zła, do grzechu jest nieodłączną towarzyszką życia każdego człowieka, a tym, który może nam obficie dać łaskę przebaczenia jest jedynie Bóg.

Kolejnym słowem w tym podstawowym katalogu słów jest *proszę*. Prosić można zawsze, choć z obserwacji można odnieść wrażenie, że wielu ludzi uważa, że wszystko im się należy i nikogo nie muszą o nic prosić. Takie rozszczeniowe przypadki

zdarzają się także w kościele, który bywa, że jest traktowany jako źródło łatwego pozyskiwania środków. Wielu ludzi wychodzi z założenia, że kościół musi dawać. Oczywiście, że częścią misji kościoła jest diakonia, która ma wpisane pomaganie innym w zakres swojego działania. Zadaniem diakonii jest wsłuchiwać się w wyartykułowane prośby tych, którzy

potrzebują wsparcia ze strony wspólnoty. Bycie we wspólnocie polega na umiejętności dzielenia się ze sobą także w sferze materialnej. W każdej wspólnocie są ludzie, którzy potrzebują, ale także ci, którzy na tę pomoc mogą realnie i konkretnie odpowiedzieć. On wybiera nas i posyła, abyśmy wsłuchiwali się w potrzeby na-

szych bliźnich i reagowali nie pozostając obojętnymi.

Trzecie słowo w katalogu to *dziękuję*. Ono w szczególny sposób wpisuje się w charakter Dzięczynnego Święta Żniw. Myślę, że mamy liczne powody do bycia wdzięcznymi. Nawet jeśli utyskujemy na wiele rzeczy, które nie są takie jakie byśmy chcieli, żeby były. Drodzy, nie wiem jak wam się

wyduje, ale ja sędzę, że jeśli dzień rozpoczynam ze słowem wdzięczności na ustach i w sercu, to zdecydowanie łatwiej i sensowniej taki dzień przeżywam. Dostrzegam w nim bardziej to co pozytywne, co dobre, to jak wieloma rzeczami jestem obdarowany, nawet jeśli nie mam wszystkiego, co chciałbym mieć. Wdzięczność jest czymś, co nadaje sens życiu. Dlatego tak duży nacisk kładziemy w kościele na okazywanie wdzięczności, oczywiście, tej elementarnej międzyludzkiej, ale przede wszystkim tej, która należy się Bogu za stworzenie, za piękno świata, za to, że się o nas troszczy, za to, że jesteśmy w Jego oczach wartościowi. Kiedy myślę o wdzięczności i o tym jak nieraz trudno nam ją okazywać to przed oczyma stają mi obrazy pełnych entuzjazmu i wdzięczności wspólnot chrześcijan np. w Afryce, w której nie tylko stan posiadania, ale całe życie z naszego europejskiego punktu widzenia nie wydaje się być powodem do wdzięczności. I tak się zastanawiam, że może to zaburzenie wyrażania wdzięczności spowodowane jest tym, że żyje się nam naprawdę dobrze. Jesteśmy trochę jak rozpieszczone dzieci, które wszystko mają i nigdy nie doznały braku czegokolwiek. Dlatego, każdego

dnia powinniśmy przypominać sobie te słowa klucze, których uczymy nasze dzieci, bo przecież jak je nauczyć ich używania, jeśli sami nie będziemy w tym wzglądzie dla nich przykładem?

W Dziękczynne Świąto Żniw przychodzimy do kościoła, aby w modlitwie i w pieśni dziękować Bogu za wszystko co daje człowiekowi na pokarm, ON bowiem troszczy się o nas i daje nam każdego dnia powody do bycia wdzięcznymi. O tym mówi apostoł Paweł, że kto hojnie rozsiewa, ten też obficie zbierze oraz, że Bóg w szczególny sposób traktuje tych, którzy dzielą się z innymi tym, co mają i czynią to z radością. Świąto dziękczynienia za żniwa to nie tylko świąto rolników, hodowców, sadowników, ogrodników, działkowców czy leśników, ale to świąto całego Kościoła Jezusa Chrystusa. Dlatego w kościele dziękujemy Mu za nasz powszedni chleb oraz za chleb Jego Słowa. Mając i jedno, i drugie możemy mówić o równowadze w naszym życiu. Niech zatem dobry Bóg, dając nam codziennie wiele powodów do wdzięczności pozwala przyjmować je z radością i niech daje każdemu z nas także radość z dzielenia się z bliźnimi tym co materialne i tym co niematerialne. Amen.

Prośby modlitewne

Modlitwa, to wsparcie, którego potrzebują nie tylko duchowni i rady parafialne, ale cała wspólnota parafii, czyli wszyscy jej członkowie - od najmłodszych do najstarszych.

Prośby modlitewne:

- *o duchownych naszego Kościoła oraz o rady parafialne, jak również wszystkich zaangażowanych w dzieło diakonii i misji, by Duch Święty był obecny w zwiastowaniu Ewangelii słowem i czynem;*
- *o poprawę sytuacji uchodźców, którzy koczują na granicy białoruskiej*
- *o chrześcijan, którzy doświadczają wrogości i prześladowań za przyznawanie się do wiary w wielu krajach świata;*
- *o mądrość i rozsądek dla rządzących;*
- *o chorych, samotnych, opuszczonych i o wszystkich, którzy przeżywają trudne momenty swojego życia;*
- *o osoby zagubione i poszukujące sensu życia;*
- *o seniorów i seniorki*
- *o tych, którzy znajdują się w żałobie;*
- *o dzieło Diakonii w Kościele w Polsce oraz na całym świecie;*
- *o to abyśmy potrafili dzielić się z innymi tym co materialne i tym co niematerialne;*
- *o to aby Ewangelia była zwiastowana w Kościele czysto i wiernie*
- *o nasze parafialne inicjatywy i projekty oraz wszystkich naszych partnerów, którzy pomagają nam w ich realizacji, w szczególności o prace remontowe w Centrum Diakonii i Dialogu*

Słupsk i Pomorze Środkowe, to obszar, którego mieszkańcy są przywiązani do przestrzegania prawd biblijnych, ale i otwarci na nowinki religijne. Początki Reformacji na terenie miasta datowane są na 1517 r., kiedy to doszło do poważnego sporu z miejscowym duchowieństwem w sprawach podatkowych. Dzięki temu szerzenie podglądów autora 95 też przez jego zwolenników: ks. Chrystiana Ketelhota i ks. Thomasa Hecketa (1521-22 r.), ks. Petera Suawe (1522-1524), Laurentiusa Morgensterna (1524), ks. Jana Aman-dusa (1524-1525) i ks. superintendenta Jakuba Hogensee (1525-1573), zaowocowało oddolnym przyjęciem luteranizmu przez zdecydowaną większość ówczesnych słupszczyzan.

Po oficjalnym wprowadzeniu na Pomorzu Reformacji Słupsk był od 10 do 13 stycznia 1535 r. miejscem pierwszej wizytacji kościelnej kierowanej przez ks. dr. Jana Bugenhagena. Tutaj też siedzibę miała jedna z trzech superintendentur generalnych Pomorza.

Wiek osiemnasty obrodził aktywnością pietystów, którzy stworzyli najaktywniejszy na Pomorzu ośrodek tego ruchu. Na terenie Słupska pietyści skupiali się wokół miejscowego prepozyta ks.

Johanna H. Sprögl, a w powiecie liderami byli: ks. P.Ch. Zeise, proboszcz Sierakowa i ks. Johann H. Köller, proboszcz Smołdzina. Istotną rolę w ruchu pietystycznym odgrywali także duszpasterze głównicy: Gottlieb Haaring, Christian Schiffert, Johann Fleischer, a jeden z nich ks. Peter Schimansky był nawet herrnhutystą.

W XIX w. przychyłność mieszkańców powiatu słupskiego wobec nowinek religijnych oraz wyjątkowo wielkie przywiązanie do prawd biblijnych, pozwoliły na działalność na tym terenie postaci znaczących w dziewiętnastowiecznym przebudzeniu religijnym, takich jak ks. prof. Friedrich Schleiermacher, bracia von Below, stolarz Karl Wilhelm Wolff, kowal Michael Voll, ks. Gustav Knak.

W latach trzydziestych i czterdziestych XX w. na terenie Pomorza Środkowego w Kościele ewangelickim ścierały się wpływy faszystów i ich przeciwników. W oporze wobec biskupów Karla Thoma i Ludwiga Müllera działało bardzo wielu członków Kościoła Wyznającego, w tym m.in. ks. Dietrich Bonhoeffer.

W „Informatorze Parafialnym” prezentujemy miejsca i osoby ważne dla dziejów pomorskiego ewangelicyzmu.

KOŚCIÓŁ MARIACKI

Pierwsza wzmianka o kościele Mariackim pochodzi z dokumentu relokacyjnego z 1310 r., który potwierdził prawa miejskie Słupska, ale też ogłosił powstanie parafii pw. Najświętszej Marii Panny. Kościół stojący na pl. Mariackim jest młodszy niż ten dokument – zbudowano go w poł. XIV w. dla gminy niemieckiej. W 1500 r. świątynia została rozbudowana. Istnieje hipoteza, że na miejscu obecnego kościoła Mariackiego istniał wcześniejszy pod wezwaniem św. Maurycego.

Pierwsze kazania w duchu

luterańskim głosił w nim już w 1521 r. ks. Thomas Hecket, ówczesny proboszcz parafii. W 1525 r. jej wnętrze zniszczył tłum antykatolicko nastawionych słupszczan, po tym wydarzeniu za zgodą książąt Gryfitów ustanowiono przy kościele pierwszego pastora – ks. Jakuba Hogensee. Od 1535 r. do końca II wojny światowej świątynia należała już wyłącznie do ewangelików, a jej proboszcz był Superintendentem Generalnym, następnie prepozytem Synodu Słupskiego i kolejno Superintendentem Diecezji Słupsk Miasto.

Międzywojenna parafia Mariacka liczyła ok. 32 tys. osób skupionych w 5 zborach. Jej plebania mieściła się w wybudowanej w 1890 r. okazałej kamienicy przy ul. Sienkiewicza 3.

W poł. XIX w. gotycki kościół przebudowa-

no na pseudogotycki. W 1945 r. budynek został częściowo zniszczony przez żołnierzy Armii Czer-

wonej. W 1948 r. kościół odbudowano dla parafii rzymskokatolickiej. Masywna i wielka gotycka bryła z czerwonej cegły kryje trzynawową bazylikę. Wnętrze przykrywa gwiaździste sklepienie w nawie głównej i prezbiterium oraz krzyżowo-żebrowe w nawach bocznych. Do najcenniejszych elementów wyposażenia kościoła należy XVI-wieczna późnogotycka grupa rzeźbiarska „Ukrzyżowanie”, przypisywana Mistrzowi Pawłowi z Gdańska, późnorenesansowa ambona wykonana w latach 1609–1630 przez słupskiego snycerza Pawła Waltersdorfa (zawieszona pośrodku nawy, by luterański ka-

znodzieja był lepiej widoczny i słyszalny) oraz drewniane epitafia barokowe z XVII w. Do 1945 r. układ części ławek był skierowany – zgodnie z tradycją ewangelicką – w kierunku kazalnicy.

Od początku istnienia kościoła otaczał go cmentarz, a od strony rynku stały kamieniczki. W 1797 r. funkcję cmentarza parafialnego przejęła nowa nekropolia

znajdująca się obecnie przy ul. Rabina dr. Maxa Josepha. Pozostałości cmentarza przy kościele Mariackim zlikwidowano w 1899 r.

Pod posadzką kościoła

Mariackiego pochowany został Wilhelm Sebastian von Belling – generał huzarów króla Prus Fryderyka II Wielkiego, przełożony słuńskiego regimentu huzarów. W. von Belling zapoczątkował słuńskie tradycje kawaleryjskie.

50-metrowej wysokości wieża kościoła Mariackiego odchyłona jest od pionu o 89 cm, co

najlepiej widać z ul. Mikołajskiej. W oczu rzucają się także otwory okienne i bogato profilowane portale ostrołukowe. Przy nawie południowej i prezbiterium znajdują się ośmioboczne wieżyczki komunikacyjne. Dachy nad nawą główną i prezbiterium są dwuspadowe, nad nawami bocznymi pulpitowe. Wieża nakryta w przeszłości barokowym hełmem w czasie powojennej odbudowy została wyposażona w dach czterospa-

wy. W 2004 r. zrekonstruowano barokową głowicę wieży kościoła. W 2009 r. przywrócono na niej zegary i zsynchronizowane z nimi dzwony.

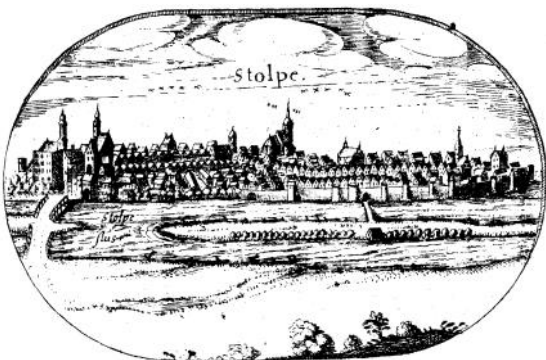
Organy powstały z części dwóch instrumentów: 44-głosowych organów Willy'ego Dolda sprowadzonych z kościoła św. Marcina we Fryburgu Bryzgowijskim w 1954 roku oraz kilka głosów z poprzedniego 28-głosowego instrumentu zbudowanego przez Stefana Truszczyńskiego, który wykorzystał w nim głosy organów Paula Voelknera z nieczynnego wtedy kościoła zamkowego w Słupsku. Dokupiono jeszcze kilka innych głosów. Obecne organy o romantyczno-symfonicznej charakterystyce brzmienia

zmontował w 2019 r. Jerzy Kukła.

Na początku lat siedemdziesiątych XX wieku snuto plany, aby kościół stał katedrą nowej diecezji rzymskokatolickiej.

Ks. Jakub Hogensee (* 25 VII 1495 Prusy Książęce - † 13 XI 1623 Słupsk), duchowny ewangelicki, słuński superintendent generalny, studia w Wittenberdze, po uzyskaniu tytułu magistra kandydował na luterański w Gdańsku,

po 25 XI 1525 pierwszy legalny kaznodzieja luterański w Słupsku,

uczestnik dyskusji poprzedzających wprowadzenie Reformacji przez Sejm w Trzebiatowie, od I 1535 superintendent generalny wschodniej części Księstwa Pomorskiego z siedzibą w Słupsku.

Ks. prof. Franz Albert Schultz

(*25 IX 1692 Szczecinek - † 19 V 1763 Królewiec), duchowny ewangelicki, teolog, superintendent generalny,

filozof, pietysta, absolwent Collegium Groeningianum w Stargardzie i Uniwersytetu w Halle, wychowawca w Berlińskim Korpusie Kadetów; 1729-1731 ewangelicki prepozyt synodu słupskiego; 1732

obronił pracę doktorską nt. *Dissertatio inauguralis de concordia rationis cum fide in locis de iustitia Dei et inde profluente necessitate satisfactionis*, profesor Uniwersytetu Alberta w Królewcu, nauczyciel filozofów Immanuela Kanta i Martina Knutzena, rektor Uniwersytetu (1732/33, 1736/37, 1742/43, 1746/47, 1750/51, 1754/55, 1758/59 i 1762/63); od 1733 rektor Collegium Fridericianum w Królewcu, które zajmowało się kształceniem polskich duchownych ewangelickich.

Wilhelm Sebastian von Belling

(*15 II 1719 Pawłowo, Prusy Wschodnie - † 28 XI 1779 Słupsk), pruski wojskowy, generał porucznik huzarów Fryderyka II; pochodził z dawnego rodu

pomorskiego (rodzice: pułkownik Johann Abraham von Belling i Katharina z domu von Kospoth), żona Katharine Elisabeth von Grabow, dzieci: Karl (* 1748 - † 49), Anna Dorothea (* 1747 - † 1818) i ze związku ze służącą Noffke ze Zgojewy - Friedricha Wilhelma Ferdinanda Ludwiga; uczestnik

wojen śląskich i bawarskiej wojny sukcesyjnej, zapoczątkował słupskie tradycje kawaleryjskie - od 1763 twórca i dowódca słupskiego regimentu huzarów (istniał do 1945); właściciel majątków Zgojewo i Świecichowo; znany z głębokiej religijności; pochowany pod posadzką kościoła Mariackiego.

Ks. Christian Wilhelm Haken

(* 12 VII
1723

Greifswald -
† 20 XII
1791

Gdańsk), du-
chowny
ewangelicki;
absolwent
Collegium
Groeningia-
num w Star-
gardzie i
Uniwersyte-

tu Alberta w Królewcu; członek Akademii Nauk w Berlinie, dziejopis Słupska i Koszalina, 1771 proboszcz słupskiej parafii mariackiej; 1772 prepozyt słupskiego synodu Kościoła luterńskiego, twórca wielkiego prywatnego księgozbioru; zwolennik „ostrożnej” germanizacji liturgii kościelnej w parafiach kaszubskich.

Ks. Rudolf Spittel

(* 6 III
1898 Wej-
herowo -
† 26 VII
1945

Gdańsk),
niemiecki
duchowny
ewangelic-
ki, przeciw-
nik eutana-
zji; 1917

matura w

Gdańsku; studia z teologii ewangelickiej na uniwersytetach w Greifswaldzie, Berlinie i Marburgu; 1922 pierwszy egzamin kościelny, 1923 drugi egzamin kościelny w Szczecinie; 18 XI 1923 w Słupsku ordynacja na duchownego ewangelickiego przez superintendenta Witte i podjęcie służby kaznodziei pomocniczego; 21 IX 1924 - 15 IV 1945 czwarty proboszcz Parafii Mariackiej w Słupsku; 1929 opublikował broszurę na temat instrumentów, organistów, chórów oraz koncertów w kościele Mariackim; lokalny bohater oporu wobec faszyzmu; publicznie protestował przeciwko reżimowi hitlerowskiemu i był obrońcą ofiar obozów koncentracyjnych; 1932-33, jako członek antyfaszystowskiego Kościoła Wyznającego, zorganizował w Orze-

chowie k. Ustki Ewangelicki Dom Wakacyjny dla młodzieży; 1938-39 ośrodek był miejscem „pielgrzymek” tysięcy młodych ewangelików z całego Pomorza oraz celem ataków Gestapo i miejscowego Hitlerjugend; 26 I 1942 za głoszone poglądy i krytykę propagandowego filmu „Oskarżam” trafił do więzienia, parafianie zorganizowali demonstrację, żądając uwolnienia duszpasterza; żona Lydia (ślub 9 IX 1926); IV 1945 aresztowany przez władze radzieckie, więziony

w obozach dla Niemców w Toruniu i Grudziądzu; zmarł na tyfus w obozie „Narwik” na terenie Gdańska.

Jan Wild

Zdjęcia:

1. Wnętrze kościoła (lata trzydzieste XX w.)
2. Widok na kościół od strony Starego Rynku (pocz. XX w.)
3. Plebania (lata dwudzieste XX w.)
4. Wnętrze kościoła
5. Wypalone wnętrze (po 1945 r.)
6. Ambona
7. Po odbudowie (1954 r.)
8. Widok Słupska z wieżą kościoła Mariackiego (pocz. XVII w.)

Ogólnopolski Konkurs Biblijny

„SOLA SCRIPTURA 2021/2022”

Król Salomon

I etap (szkolny/parafialny) 15-19.11.2021 r.	II etap (rejonowy/diecezjalny) 15.01.2022 r.	III etap (finał ogólnopolski) 5.03.2022 r.
1 Krl 1-11	1 Krl 1-16; Prz 1-4	1 Krl 1-16; Prz 1-4 i 22-24

Konkurs rozgrywany jest w trzech grupach wiekowych:
I grupa – kl. IV-VI szkoły podstawowej, II grupa – kl. VII-VIII szkoły podstawowej, III grupa – szkoły ponadpodstawowe

Ze względu na nieznaną sytuację epidemiologiczną, jaka będzie w kraju w następnych miesiącach rozważany jest inny sposób przeprowadzenia etapu diecezjalnego – w razie potrzeby kilka miejsc w danej diecezji, aby nie tworzyły się duże grupy uczestników.

Z tego powodu finał także może być przeprowadzony w kilku miejscach np. w poszczególnych diecezjach. **Ostateczne decyzje będą podejmowane przed poszczególnymi etapami.**

Konkurs plastyczny

Uczestnicy – kl. I-III szkoły podstawowej, temat – Kościół moje miejsce spotkania z Bogiem i ludźmi, format i technika – A4, technika dowolna

Organizatorzy: Wydawnictwo Augustana, Generalny Wizytator Nauczania Kościelnego

O tym, co za nami

Ślub Roberta i Charlott

W poniedziałek, 6 września odbył się w naszym kościele ślub młodej pary z Berlina. Robert i Charlott Jaśniewicz planowali swój ślub w 2020 roku, ale ze względów epidemicznych, musiał zostać dwukrotnie przełożony. Małżonkom życzymy Bożego błogosławieństwa na wspólnej drodze.

Koncert

W ramach koncertów pn. *Wieczory muzyczne w kościele ewangelickim* 8 września odbył się koncert *Organy*

Saksofony Improwizacje w wykonaniu Szymona Zawodnego (saksofony)

i Patryka Podwojskiego (organy). Koncert zgromadził liczną i wierną publiczność, która zachwycona była tym niecodziennym składem instrumentalnym. W programie wykonywane były głównie utwory kompozytorów współczesnych jak również improwizacje wykonawców. Koncerty w ramach projektu *Wieczory muzyczne* w kościele ewangelickim dofinansowane są przez Miasto Słupsk. **Kolejny koncert w cyklu odbędzie się 13.10. o godz. 19.30.**

Chrzest Leona

Radosnym wydarzeniem w Parafii była uroczystość chrztu św. Leona Brzezińskiego, która miała miejsce podczas nabożeństwa 12 września. Rodzicom i chrzestnym życzymy Bo-

żego błogosławieństwa w trudzie wychowania i prowadzenia Leona w wierze. Leonowi nieustannej Bożej opieki i bezpieczeństwa pod Jego skrzydłami.

Wizyta na Litwie

W ramach działań Diakonii Polskiej organizowane są cykliczne wizyty studyjne w Diakoniach różnych krajów. Uczestnikami tych wyjazdów są każdorazowo dyrektorzy Diakonii Diecezjalnych naszego Kościoła. W

związku z pandemią, ubiegłoroczny wyjazd na Litwę, do tamtejszego kościoła luterańskiego został przesunięty na rok 2021 i miał miejsce w dniach 13-15 września. W ramach podróży uczestnicy zapoznali się ze strukturą litewskiego Kościoła Lute-
rańskiego i lokalnej Diakonii oraz odwiedzili miejsca, w których realizowanych jest wiele projektów. Kościół luterański na Litwie liczy ok. 20 000 członków i pracuje w nim 25 duchownych oraz 2 diakonów. Praca duszpasterska i diakonijna rozwija się bardzo dynamicznie. Diakonia prowadzi pracę z więźniami, z samotnymi matkami, z osobami uzależnionymi i sierotami. Ciekawym doświadczeniem jest fakt, że jeszcze przed 30 laty (Litwa odzyskała niepodległość w 1991 r.) kościoły służyły za sale kinowe, gimnastyczne, magazyny, warsztaty czy spichlerze na zboże. Części z nich,

dzięki zaangażowaniu wielu ludzi, udaje się powoli przywracać ich pierwotne przeznaczenie. Litwa to niewielki, ale ciekawy kraj, którego historia spleciona jest z historią Polski, dlatego warto do niego zajrzeć. Naszemu bratniemu Kościołowi na Litwie i Diakonii życzymy dużo determinacji w działaniu.

Grupa robocza

21 września za pośrednictwem platformy Zoom odbyło się spotkanie grupy roboczej w ramach współpracy Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej z Kościołem Północnych Niemiec. Podczas spotkania omawiano program zbliżającego się spotkania kierownictw kościołów, które odbędzie się w dniach 19-21 października w Güstrow w Niemczech.

Kajaki 24-26.09

Na zaproszenie fundacji Greifenstiftung młodzież z naszej Parafii mogła uczestniczyć w polsko-niemieckim wyjeździe dla młodzieży (około) confirmacyjnej. Z naszej parafii w wyjeździe wzięło udział 6 osób z młodzieży pod wodzą swojego duszpaste-

rza. Wycieczka wyruszyła w samo południe z kościoła i wczesnym popołudniem dotarła na miejsce do Wartin, tuż za polsko-niemiecką granicą.

Tego samego dnia miał jeszcze miejsce wieczór integracyjny, podczas którego uczestnicy nieco lepiej się poznali. Sobota, a więc główny dzień naszej „ekologicznej pielgrzymki”

spędziliśmy w kajakach przemieszczając się po zakolach Odry i meandrach odrzańskich bagien w Parku Krajobrazowym Dolina Dolnej Odry. Dzięki pani przewodniczkce uczestnicy dowiedzieli się wielu rzeczy o ekosystemie Parku i jego zadaniach. Niestety naszej podróży towarzyszyły wygłodniałe komary, które zdecydowanie nie należały do naszych

faworytów jako przedstawiciele lokalnej „fauny”. Po wyczerpującej fizycznie wyprawie i krótkim odpoczynku wszyscy uczestnicy udali się do pobliskiego dworu w Blumberg, własności pana von den Osten, gdzie zmierzaliśmy się z pytaniami w ramach polsko-niemieckiego quizu przygotowanego przez ks. Wojciecha Froehlich. Ideą spotkania była też wymiana myśli dotyczących losów naszych rodziców, dziadków czy pradziadków. Niedziela była już dniem powrotu. Po śniadaniu, ogarnięciu kwatery i zrobieniu wspólnego zdjęcia

udaliśmy się w stronę Polski, gdzie o 15.00 uczestniczyliśmy w nabożeń-

stwie w Koszalinie. Wyjazd zaliczamy do bardzo udanych i jesteśmy zachęcani do kolejnych wypraw, choć może niekoniecznie w towarzystwie komarów. Osobami, które miały wkład w przygotowanie wydarzenia i którym należą się nasze podziękowania są Anke von Arnim Freifrau von Reitzenstein, Erimar von den Osten oraz ks. Matthias Gienke z Brüssow. Dzięki

Greifenstiftung wyjazd dla naszej grupy był w 100% sponsorowany.

Promocja książki

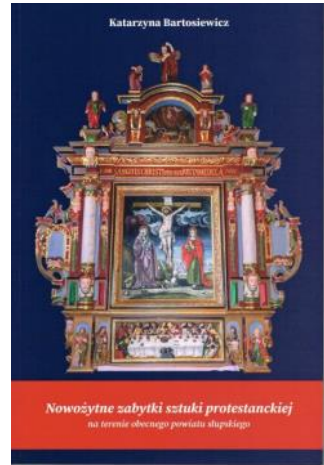
29 września w budynku słupeckiego Starostwa Powiatowego miała miejsce promocja książki pt. *Nowożytne zabytki sztuki protestanckiej na terenie obecnego powiatu słupeckiego* autorstwa Katarzyny Bartosiewicz. Bo-

gato ilustrowana publikacja prezentuje liczne zabytki ruchome - nastawy ołtarzowe, kazalnice, ołtarze ambonowe, chrzcielnice, epitafia, płyty nagrobne, obrazy, prospekty organowe,

łoże, ławy, empory i inne zabytki znajdujące się w dawnych kościołach ewangelickich na terenie powiatu słupskiego. Autorka zabiera czytelnika w podróż po okolicznych kościołach ukazując ich historię, oraz detale,

na które często nie zwraca się uwagi. Książkę wydano w ramach projektu sfinansowanego przez Starostwo Powiatowe w Słupsku. Można ją otrzymać także w Parafii.

Czas pandemicznych ograniczeń wydaje się nie mieć końca. Musieliśmy przyzwyczaić się do zmian, dostosowań i wymagań szczególnie w sferze higieny. Dotyczy to także form i sposobu udzielania Komunii Św. Przez lata przyzwyczajeni byliśmy do wspólnoty kielicha komunijnego. Dzisiaj nie jest możliwe aby w ten sposób udzielać sakramentu, w związku z tym wprowadziliśmy pojedyncze kieliszki komunijne jako alternatywną formę udzielania sakramentu Eucharystii. Dzięki finansowemu wsparciu naszych partnerów z Nordkirche udało się zakupić dla wszystkich parafii w Diecezji tzw. intinktoria, służące do udzielania sakramentu przez zamaczanie opłatka w kieliszku z winem. Naczynia zostały poświęcone i po raz pierwszy użyte w Dziękczynne Święto Żniw 3 października br. Jeden komplet przeznaczony jest także do kaplicy w Lęborku.

Dołącz do akcji!
Zapraszamy.

Więcej szczęścia jest w dawaniu niż w braniu.
Dzieje Apostolskie 20,35

zrób

prezent dla dzieci z Ukrainy, Białorusi i Rumunii

dołącz

do ogólnopolskiej akcji charytatywnej

zatrósz się

o innych

pomóż

nam spakować miłość

dziękujemy! dziękujemy! dziękujemy! dziękujemy!

www.prezent.cme.org.pl

Prezent w 5 krokach

1. Weź pudełko o wymiarach ok. 30/20/10 cm, pomaluj je lub oklej kolorowym papierem.
2. Zdecyduj, dla kogo przeznaczysz prezent, wybierz płeć i wiek dziecka. Naklej wybraną etykietę na pudełko.
3. Zapelnij pudełko. Jeżeli chcesz, możesz włożyć do środka swoje zdjęcie, rysunek, adres.
4. Pudełko zwiąż gumką lub sznurkiem – NIE ZAKLEJAJ!
5. Paczkę oraz 10 zł (na koszty organizacji akcji i transport) dostarcz do 8 listopada do koordynatora lokalnego (adresy na www).

www.prezent.cme.org.pl

Humor z befką

W przedziale pociągu toczy się rozmowa o znanych osobach. Przy oknie siedzi żydowski intelektualista i komentuje pochodzenie poszczególnych osobistości:

„Einstein” - „Żyd”

„Kolumb” - „Ochrzczony hiszpański Żyd”

„Mickiewicz” - „Matka była ochrzczonej Żydówką.”

Siedząca obok kobieta nie może wytrzymać i krzyczy bezradnie: „Jezus Maria!”

Na to intelektualista: „Oboje Żydzi.”

Pewien człowiek dowiedział się, że Bóg chce odwiedzić go w domu. Człowiek zaczął się denerwować: „Mnie?” wołał, „w moim domu?” Zaczął biegać po całym domu, z góry na dół, wszedł na poddasze i z szedł do piwnicy - spojrzął na swój dom z zupełnie innej perspektywy. „Niemożliwe!” jęczał. „W tym chlewie nie mogę przyjąć żadnych gości, a co dopiero Boga! Wszystko zupełnie zagracone. Nie ma miejsca na odpoczynek, nie ma czym oddychać.” Otworzył na oścież wszystkie okna i drzwi i zawołał: „Bracia, przyjaciele, ludzie! Pomóżcie mi posprzątać - Niech mi ktoś pomoże, proszę! Tylko szybko!”

Od razu zabrał się do sprzątkania. W kłębach gęstego kurzu dostrzegł, że ktoś przyszedł mu z pomocą. Był za to ogromnie wdzięczny. Wspólnymi siłami wynieśli wszystkie rupiecie za dom, porąbali i spalili. Wyszorowali podłogi i schody. Zużyli wiele wiader wody by umyć wszystkie okna. Jednak brud w kątach był jeszcze mocno widoczny. „Nigdy tego nie skończymy!” powiedział zrezygnowany. „Damy radę” pocieszał go towarzysz. Pracowali cały dzień i rzeczywiście wieczorem zakończyli pracę. Poszli do kuchni i człowiek nakrył stół. „No” powiedział, „teraz mój gość może przyjść, Bóg może mnie odwiedzić, ale gdzie On jest?” - „Ale ja tu cały czas jestem”, odpowiedział drugi i zasiadł do stołu. „Chodź, posil się ze mną.”

Opracował ks. W. Froehlich

Parafia Ewangelicko-Augsburska w Słupsku
zaprasza na koncert
Zespołu Puzonistów z Parafii św. Jana
w Greifswaldzie

Wstęp wolny. Kościół dostępny dla osób niepełnosprawnych

8 października 2021 r. godz. 18.00

Kościół Ewangelicko-Augsburski; Słupsk, ul. Słowackiego 40

wieczory muzyczne
w kościele ewangelickim

RECITAL ORGANOWY

Bogusław Grabowski

SŁUPSK
ul. Słowackiego 40
środa, 13 października 2021
godz. 19.30

SERDECZNIE DZIĘKUJEMY ZA WSZELKIE DAROWIZNY ZŁOŻONE NA RZECZ PARAFII! ZACHĘCAMY DO REGULARNEGO OPŁACANIA SKŁADKI KOŚCIELNEJ

Składkę można opłacać w kancelarii parafialnej lub przelewać na konto parafialne z dopiskiem darowizna - składka kościelna rok imię i nazwisko (pozwoli to na odliczenie wpłaconej kwoty od podatku):

25160014621816836860000001

Dla innych darowizn obowiązują te same konta. Poniżej przedstawiamy wyciąg z regulaminu parafialnego dotyczący zasad opłacania składek kościelnych. Jednocześnie przypominamy, że pełnoprawny udział np. w wyborach do rady parafialnej lub jakichkolwiek głosowaniach podczas zgromadzeń parafialnych mają osoby, które znajdują się na liście parafialnej, czyli są członkami parafii pod względem formalnym, na co składa się również opłacenie składki kościelnej. Zachęcamy państwa do cyklicznych wpłat, które można realizować np. przez stałe, miesięczne zlecenia bankowe, rozkładając roczną należność na 12 mniejszych kwot (np. w przypadku, gdy miesięczne wynagrodzenie wynosi 2400 netto, to roczna składka kościelna wynosi 288 zł. Kwotę dzielimy przez 12, co daje nam miesięcznie 24 zł. W swoim banku dokonujemy zlecenia miesięcznej dyspozycji kwoty w wysokości 24 zł na konto bankowe parafii).

SKŁADKA KOŚCIELNA - Regulamin Parafialny Kościoła Ewangelicko - Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej ZASADY OGÓLNE

§ 7

1. Każdy członek Parafii, który został konfirmowany i ukończył 18 lat, zobowiązany jest do płacenia składek parafialnych. Składki te powinny wynosić **co najmniej 1%** jego dochodu.

2. W uzasadnionych przypadkach Rada Parafialna może zwolnić od tego obowiązku pojedynczych parafian bądź też określone grupy społeczne np. uczniów, studentów, bezrobotnych, czy też rodziny przeżywające okresowe trudności finansowe. W uchwale dotyczącej zwolnienia powinien być określony czas trwania tego zwolnienia.

**PRZYKŁADOWE, MINIMALNE KWOTY SKŁADKI PARAFIALNEJ
W ZALEŻNOŚCI OD DOCHODU DANEJ OSOBY**

Dochód miesięczny	Składka miesięczna	Składka roczna
1 000,00 zł	10,00 zł	120,00 zł
1 300,00 zł	13,00 zł	156,00 zł
1 600,00 zł	16,00 zł	192,00 zł
2 000,00 zł	20,00 zł	240,00 zł
2 500,00 zł	25,00 zł	300,00 zł
3 000,00 zł	30,00 zł	360,00 zł
3 500,00 zł	35,00 zł	420,00 zł
4 000,00 zł	40,00 zł	480,00 zł
4 500,00 zł	45,00 zł	540,00 zł
5 000,00 zł	50,00 zł	600,00 zł
5 500,00 zł	55,00 zł	660,00 zł
6 000,00 zł	60,00 zł	720,00 zł
6 500,00 zł	65,00 zł	780,00 zł
7 000,00 zł	70,00 zł	840,00 zł
10 000,00 zł	100,00 zł	1 200,00 zł

KALENDARZ OFIAR OGÓLNOKOŚCIELNYCH

1. noworoczna na Fundusz Socjalny (sty.): 167,80
2. na Fundusz Stypendialny (luty): 193,00
3. na Diakonię Polską (1. n. pas.): 160,00
4. na Fundusz Bratniej Pomocy im Gustawa Adolfa (maj/czer): 1150,00
5. na Domy Opieki (ofiara żniwna paźdz.):
6. na Fundusz Ewangelizacyjno-Misyjny (paźdz.):
7. Fundusz na Diasporę (list.):
8. Skarbonka Diakonijna: 532,00

PLAN NABOŻEŃSTW NA PAŹDZIERNIK/LISTOPAD 2021

DZIEŃ	SŁUPSK	SŁUPSK	LĘBORK	GARDNA/ GŁÓWCZYCE
	D	PL		
03.10. Święto Żniw (ofiara)	9.30 	10.30 		12.30
10.10. 19. po Trójcy Św.		10.30 	8.30	
17.10. 20. po Trójcy Św.		10.30 		
24.10. 21. po Trójcy Św. (ofiara)		10.30 	8.30	
31.10. Święto Reformacji Uwaga! Zmiana czasu !!!		10.30 		
7.11. 3. przed końcem RK	9.30	10.30 		12.30
14.11. Przedostatnia RK		10.30 	8.30	
21.11. Niedziela Wieczności		10.30 		
28.11. 1. Adwent		10.30 	8.30 Adwentówka	

WYDARZENIA

DATA	GODZ.	WYDARZENIE	MIEJSCE
08.10.	18.00	Koncert puzonistów z Greifswaldu	kościół
13.10.	19.30	Koncert organowy	kościół
14.10.	13.00	Wycieczka do Nadleśnictwa Leśny Dwór Wyjazd 12.30	